

JUNIORIPÄÄLLIKÖN KÄSIKIRJA

Päivitetty 6/2021

SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY
SEGLING OCH BÅTSSPORT I FINLAND

Junioripäällikön käsikirja

Tämä junioripäällikön käsikirja on tarkoitettu Suomen Purjehdus ja Veneilyn jäsenseurojen junioripäälliköiden toiminnan tueksi. Käsikirjaan on kerätty ohjeistuksia ja vinkkejä junioritoiminnan toteuttamiseen.

Seurojen toimintatavat voivat vaihdella ja seuran onkin hyvä löytää juuri omaan toimintaansa sopivat tavat. Tässä oppaassa on esitettyjä asioita voi käyttää pohjana esimerkiksi oman toimintakäsikirjan rakentamisessa.

[Opas toimintakäsikirjan tekemiseen, Olympiakomitea](#)

Päivitetään materiaalia yhdessä!

Korjaus- ja lisäysehdotukset: laura.santala@spv.fi

ROOLIT JUNIORITOIMINNASSA

OHJAAJAT JA VALMENTAJAT

TYÖNANTAJANA TOIMIMINEN

KALUSTO

KÄYTÄNNÖN JUNIORITOIMINTA

ROOLIT JUNIORITOIMINNASSA

Roolit junioritoiminnassa

Junioritoiminnan järjestäminen vaatii tekijöitä. Mukana seuran toiminnassa voi olla esimerkiksi junioripäällikkö, junioritoimikunta, ohjaajia, vanhempia sekä joukkueenjohtajia. Tehtävät roolit ja vastuut voivat vaihdella seuroittain.

On hyvä käydä omassa seurassa avoin keskustelu siitä mitä roolit pitävät sisällään. Roolit ja niihin liittyvät tehtävän on myös hyvä kirjata ylös.

JUNIORIPÄÄLLIKKÖ

Seuran hallituksen valitsema henkilö, jonka tehtävänä on vastata seuran junioritoiminnasta.

JUNIORITOIMIKUNTA

Seura-aktiiveista koostuva, junioripäällikön pyörittämä toimikunta, joka toimii seuran junioritoiminnan eteen. Toimikunnan jäsenillä voi olla vastualueita omien mielenkiinnonkohteiden ja osaamisen mukaan.

OHJAAJAT/VALMENTAJAT

Ohjaajat/valmentajat vastaavat junioritoiminnan käytännön ohjaus- ja valmennustyöstä. Ohjaajien vastualueet voivat vaihdella kokemuksen ja osaamisen mukaan. Roolit voivat vaihdella myös apuohjaajasta vastuohjaajaan.

JOUKKUEENJOHTAJAT

Joukkueenjohtaja on harjoitusryhmän yhteyshenkilö. Yleensä jonkun harjoitusryhmässä harjoittelevan juniorin vanhempi toimii harjoitusryhmän joukkueenjohtajana. Joukkueenjohtaja hoitaa harjoitusryhmän toimintaan liittyviä asioita yhdessä ryhmän ohjaajien/valmentajien sekä junioripäällikön kanssa.

VANHEMMAT

Vanhempien rooli junioritoiminnassa vaihtelee paljon seurojen välillä. Usein vanhemmat ovat tärkeässä roolissa harrastustoiminnan toteutuksessa. Vanhempainillat ovat hyvä keino tavoittaa junioreiden vanhemmat ja keskustella millaista toimintaa vanhemmilta toivotaan.

Olympiakomitea

”Suomen Olympiakomitea on valtakunnallinen liikunta- ja urheilujärjestö, joka toimii sen hyväksi, että suomalaiset liikkuisivat enemmän ja menestyisivät huippu-urheilussa.”
(olympiakomitea.fi)

Olympiakomitea tuottaa materiaaleja sekä tapahtumia seuratoiminnan tueksi.

Tutustu ainakin seuraaviin!

[Tähtiseurat](#)

[Koulutukset](#)

[Seuran johtaminen ja hallinto](#)

[Suomisport-seurapalvelu](#)

Liikunnan aluejärjestöt

Liikunnan aluejärjestöt (15kpl) mm. kouluttavat seuratoimijoita ja tekevät yhteistyötä paikallisesti eri toimijoiden kanssa.

Tutustu liikunnanaaluejärjestöihin:

www.liikunnanaaluejarjestot.fi

OHJAAJAT JA VALMENTAJAT

Ohjaajakoulutukset

Suomen Purjehdus ja Veneily järjestää junioriohjaaja- sekä valmentajakoulutuksia seurojen junioritoiminnan ohjaajille. Ohjaajakoulutusten tavoitteena on opettaa ohjaajille taitojen oppimisen perusteet ja lisätä ymmärrystä ohjaajan rooleista sekä tehtävistä. Seuran on hyvä sopia etukäteen koulutettavan ohjaajan kanssa kustantaako seura kurssin vai maksaako osallistuja itse. Ohjaaja 1 ja 2 kurseja järjestetään yleensä keväällä ennen kauden alkua.

OHJAAJA 1

Kurssin tavoite on oppia jollapurjehduksen ohjaamiseen liittyviä opetustaitoja ja malleja purjehduksen alkeiden opettamiseen. Kurssilla käydään läpi ohjaajan roolia ja tehtäviä, palautteen ja ohjeiden antamista sekä vihreän tason taitojen opettamista. Lisäksi käytännön koulutuspäivänä käydään läpi myös ohjaajaveneen hallintaa sekä ratojen rakentamista. Ohjaaja 1 kurssille voi osallistua kaikki lajin perustaidot hallitsevat vähintään 15-vuotta täyttäneet

OHJAAJA 2

Kurssin tavoitteena on syventää jollapurjehduksen ohjaamiseen liittyviä opetustaitoja ja antaa valmiuksia jollapurjehdusharjoituksen suunnitteluun ja ohjaamiseen. Kurssilla käydään läpi harjoitusten suunnittelua sekä käytännön toteuttamisessa huomioitavia asioita. Perehdytään junioripurjehtijan harjoituskirjan sinisen ja punaisen tason taitojen opettamiseen. Lisäksi opitaan keinoja ryhmän hallintaan sekä ohjaaja toimimiseen kilpailutilanteissa. Ohjaaja 2 kurssille osallistujilta toivotaan kokemusta junioriohjaajana toimimisesta.

Ohjaajien rooli

Usein juniortoiminnassa mukana olevien ohjaajien roolit ja tehtävät vaihtelevat usein kokemuksen ja koulutuksen mukaan. Rooleja voi olla esimerkiksi apuohjaaja, ohjaaja, vastuuhjaaja tai valmentaja. Ohjaajien välinen toimiva yhteistyö on onnistuneiden harjoitusten perusta. Jotta ohjaajien välinen yhteistyö toimii, on hyvä sopia rooleista ja työnjaosta etukäteen kirjallisesti.

APUOHJAAJA

Apuohjaaja on yleensä ohjaajapolun alkuvaiheessa. Hänellä on mahdollisesti omaa lajitaustaa, mutta ei vielä ohjaajakokemusta. Apuohjaaja voi toimia muiden ohjaajien apuna. Apuohjaajalle annettavat tehtävät tulee olla sellaisia, joista hän pystyy suoriutumaan ja hänellä tulee olla aina mahdollisuus tukeutua kokeneemman ohjaajan apuun. Apuohjaaja ei voi olla vastuussa toiminnasta. Apuohjaajana toimiminen on hyvä tapa saada näkemystä siitä, millaista ohjaajatoimiminen käytännössä on. Apuohjaaja voi olla joko käynyt ohjaaja 1-kurssin tai osallistumassa sille lähiaikoina.

OHJAAJA

Ohjaajana toimiessa roolit ja tehtävät voivat vaihdella kokemuksen ja iän mukaan. Alle 18-vuotias ei voi olla vastuussa harjoitusryhmän tai leirin toiminnasta. Ohjaaja on käynyt vähintään ohjaaja 1- tason koulutuksen. Hän toimii vastuuhjaajan antamien tehtävien mukaan, mutta kykenee myös toimimaan itsenäisesti harjoituksissa eikä tarvitse jatkuvaa ohjeistusta toimintaansa.

VASTUUOHJAAJA

Vastuuhjaaja on täysi-ikäinen ohjaaja, joka ottaa kokonaisvastuun toiminnasta. Toiminnassa, oli sitten kyse viikkoharjoituksista tai leiritoiminnasta, tulee mukana olla täysi-ikäinen vastuuhjaaja. Jotta vastuuhjaaja pystyy ennakoimaan tilanteita ja voi tehdä päätöksiä, on hänellä oltava oman purjehduskokemuksen lisäksi oltava kokemusta myös ohjaamisesta ja ryhmän hallinnasta. Siirtyminen ohjaajasta vastuuhjaajaksi ei käy kädenkäänteessä, vaan tehtävään kasvetaan vähitellen. Vastuuhjaajan tehtäviin kuuluu usein kokonaisvastuu kauden tai harjoitusryhmän ohjelman suunnittelusta, toiminnan organisointi, kokonaisvastuu ohjaustilanteissa, muiden ohjaajien ohjaaminen ja tehtävien jako sekä turvallisuudesta vastaaminen.

TYÖNANTAJANA TOIMIMINEN

Työnantajana toimiminen

Kun seura palkkaa ohjaajia pyörittämään harjoitustoimintaa, on huolehdittava siitä, että työnantajan velvollisuudet täyttyvät. Huomioitavia asioita ovat mm. työsopimus, palkka, työntekijän vakuutukset, rikostaustan selvittäminen, työaika sekä vuosilomat ja muut vapaat sekä työterveyshuolto.

Olympiakomitealta löytyy materiaaleja, joissa näitä asioita on avattu.

Tutustu ainakin näihin!

[Päätä oikein –opas](#) (mm. seuratyönantajana, seuran työnantajavelvoitteet)

[Seura työnantajana –verkkokoulutus](#)

[Seura-ammattilaisen palkkaaminen –opas/työkirja](#)

[Lasten kanssa toimivien rikostaustan selvittäminen -toimintaohje](#)

Työnantajana toimiminen

Työnantajan hallinnollisten tehtävien lisäksi esihenkilönä toimimiseen liittyy myös muita huomioitavia asioita. Tällaisia asioita on esimerkiksi kehityskeskustelut ja erilaisten ohjaaja-/valmentajatapaamisten organisointi, toimintaohjeiden ja pelisääntöjen laatiminen.

Ohjaajat toimivat junioritoiminnan ytimessä ja ovatkin näin ollen usein seuran kasvot niin junioreille kuin myös heidän vanhemmilleen. Käytännön toiminnan kautta heille myös kertyy valtavasti tietoa siitä millaiset asiat seuran junioritoiminnassa toimivat hyvin ja mitkä asiat puolestaan vaativat kehittämistä. Junioripäällikön onkin hyvä löytää aikaa tavata ohjaajia ja mahdollistaa avoin molemminpuolinen keskustelu ohjaajien ja seuran välille. Tällä varmistetaan tiedon mutkaton kulku kentältä toimikuntaan ja jopa seuran hallitukseen asti. Avoin keskusteluympäristö mahdollistaa toiminnan kehittämisen.

Junioripäällikön on myös hyvä sopia kirjallisesti pelisäännöistä ja käytänteistä yhdessä ohjaajien kanssa. Seuraavalla sivulla on listattuna asioita, jotka on hyvä huomioida ja joihin on hyvä luoda omat käytänteet.

Sijaistaminen/tuuraaminen

Kuinka toimitaan, jos ei pääse tekemään sovittua työvuoroa. Mihin asiasta ilmoitetaan? Kuka hoitaa tuuraajaan? Kuka voi toimia tuuraajana?

Kuittikäytäntö

Joskus ohjaajalle voi syntyä kuluja esimerkiksi valmennusveneeseen polttoaineista. Mihin kuitit toimitetaan ja miten?

Kuvaaminen

Seuralla voi olla kursseille ja harjoituksiin osallistuvilta kuvauslupa ja näin ollen käyttää seuran tapahtumissa otettuja kuvia seuran julkaisuissa. Ohjaajien kanssa on hyvä käydä läpi kuvaamiseen liittyvät hyvät käytänteet sekä lupa kuvien julkaisuun henkilökohtaisissa sosiaalisen median kanavissa.

Dokumentointi/seuranta

Miten toimintaa seurataan? Onko seuralla harjoituspäiväkirjaa, jota ohjaajien tulee täyttää? Seurataanko esimerkiksi osallistujamääriä jotenkin?

EU:n tietosuoja-asetus (GDPR)

Kaikessa seuratoiminnassa toiminnan järjestäjän tulee huomioida EU:n tietosuoja-asetus (GDPR). Junioritoiminnan osalta huomiota tulee kiinnittää esimerkiksi ilmoittautumisten yhteydessä kerättäviin tietoihin sekä kuvauslupiin.

www.spv.fi/gdpr

Vakuutukset

Kaikki Suomen Purjehdus ja Veneilyn jäsenseurojen jäsenet ovat vakuutettuja If vakuutuksen tapaturmavakuutuksella. Ryhmätapaturmavakuutus on voimassa SPV:n jäsenten kaikessa veneilytoiminnassa ja veneilyyn välittömästi liittyvillä meno- ja paluumatkoilla Suomessa sekä tilapäisesti korkeintaan kolme kuukautta ulkomailla samoin edellytyksin kuin Suomessa. Lisäksi vakuutus on voimassa SPV:n, sen jäsenseuran tai -koulun ja luokkaliittojen järjestämässä purjehduskilpailuissa tai harjoituksissa tai vakuutetun harjoittellessa valmennusohjelman mukaisesti sekä näihin liittyvien välittömien matkojen aikana.

www.if.fi/spv

Mikäli seuran järjestämään toimintaan osallistuvat eivät ole seuran jäseniä, esimerkiksi Lasten purjehduskouluun osallistuvat eivät liity seuran jäseniksi, voidaan osallistujat vakuuttaa myös erillisellä toiminnan vakuutuksella.

Turvallisuusasiakirjat

Purjehduskoulutoimintaan ja harjoituksiin liittyy paljon riskejä. Seuran on toiminnan järjestäjänä tiedostettava riskit ja suunniteltava toimintansa siten, että riskit on minimoitu. Leirien osalta seuran tulee laatia turvallisuusasiakirja. Turvallisuusasiakirja on hyödyksi myös kaiken toiminnan turvallisuuden parantamisessa.

Lisätietoa turvallisuusasiakirjan sisällöstä ja rakentamisesta löydät:

[Tukes – Turvallisuusasiakirjan laatiminen ja hyödyntäminen](#)

[Tukes – Leirien turvallisuus](#)

Varmistakaa, että seuralta löytyy päivitetyt ensiapuvälineet niin kumiveneistä kuin myös rannasta.

Seuran on myös hyvä järjestää ohjaajilleen ja valmentajille mahdollisuus osallistua ensiapukoulutukseen.

KALUSTO

Kalusto

Junioritoiminnan pyörittämiseen tarvitaan paljon erilaista kalustoa. Usein seuroilla on harrastajien käyttöön hankittuna jollia, joilla harrastus voidaan aloittaa. Lisäksi tarvitaan veneitä ohjaajien käyttöön, usein käytössä on kumiveneitä. Veneiden ja niihin liittyvien välineiden lisäksi seuralla on hyvä olla myös muita välineitä laadukkaan junioritoiminnan mahdollistamiseksi.

Junioritoiminnan järjestämistä varten seuralta on hyvä löytyä esimerkiksi seuraavia välineitä:

- ✓ Jollia
- ✓ Varaosia jolliin
- ✓ Ohjaajavene
- ✓ Bensakanisteri
- ✓ Poijua + köydet & ankkurit
- ✓ Valkotaulu & tusseja

- ✓ Jollasimulaattori
- ✓ Ensiapuvälineet

Seuran viikkokilpailuja varten olisi hyvä löytyä lisäksi:

- ✓ Äänimerkinantoväline (pilli/torvi)
- ✓ Merkkilippu, lippupoiju sekä viestilippuja

Kalusto

- ✓ **Jollia**
 - ✓ Alkeistoiminnassa yleisimmin käytetty veneluokka on optimistijolla. Optimistijollan lisäksi alkeisopetuksessa voidaan käyttää myös esimerkiksi Zoom8- tai RS Feva veneitä.
 - ✓ Harrastuksen jatkuessa oman veneen hankinta tulee usein ajankohtaiseksi. Seurassa onkin hyvä tehdä pelisäännöt sille miten ja mihin seuranveneitä käytetään.
- ✓ **Varaasia jolliin**
 - ✓ Seuran käytössä olevat jollat ovat yleensä kovalla käytöllä ja pientä korjaustarvetta ilmenee tasaiseen tahtiin. Nopeita korjaustöitä varten seuralta olisi hyvä löytyä esimerkiksi seuraavia varaosia:
 - ✓ Eripaksuisia köysiä ja naruja
 - ✓ Blokeja
 - ✓ Työkaluja, sakset, sytkäri
 - ✓ Shakkeleita
- ✓ **Ohjaajavene**
 - ✓ Parhaiten junioritoiminnassa ohjaajaveneenä toimii pehmeäreunainen kumivene eli ”ribi”
 - ✓ Kumiveneistä toimintaan kannattaa valita parhaiten seuran käyttöön soveltuva vene.
 - ✓ On syytä myös huomioida, että yli 20hv ja yli 5,5m veneen kuljettamiseen vaaditaan vähintään 15 vuoden ikä.
- ✓ **Bensakanistereita**
 - ✓ Jos seuran tukikohdassa ei ole tankkausasemaa, on hyvä luoda käytäntö kumiveneiden tankkauksen osalta. Veneissä on aina hyvä olla mukana varmuuden vuoksi lisäbensakanisteri.
- ✓ **Poijua + köydet & ankkurit**
 - ✓ Erilaiset poijut sopivat erilaisiin tilanteisiin. Pienemmän poijut sopivat hyvin rannan lähellä tapahtuvaan harjoitteluun, kun välimatkat ovat pieniä. Ulompina vesillä tapahtuvaan harjoitteluun on hyvä varata hieman isompia poijuja, jotta ne näkyvät kunnolla aallokossakin.
 - ✓ Poijujen köydet on hyvä olla uppoavaa köyttä, jolloin jollat eivät jää helposti kiinni mahdolliseen ylimääräiseen köyteen.
 - ✓ Ankkureina/painoina poijuissa toimii hyvin myös täytetyt mehukanisterit tai muut raskaat esineet.
- ✓ **Valkotaulu & tusseja**
 - ✓ Teoriaa ja palavereita varten on hyvä varata valkotaulu ja tusseja. Tämä helpottaa ohjaajan työtä.
- ✓ **Jollasimulaattori**
 - ✓ Jollasimulaattori on puusta rakennettu taso, jonka päälle optimistijolla voidaan rannalla nostaa. Simulaattorissa voidaan harjoitella jollan käsittelyä kuivalla maalla.

Veneluokat

Yleisimmillä veneluokilla on omat yhdistyksensä, eli luokkaliitot, joiden pääasiallinen tarkoitus on oma veneluokan toiminnan kehittäminen ja etujen valvominen. Käytännössä luokkaliitot tarjoavat tietoa omasta veneluokasta, organisoivat pursiseurojen kanssa kilpailuja, kehittävät valmennusta ja järjestävät leirejä.

Aloittava purjehtija saa luokkaliitosta ajankohtaista tietoa kyseisen veneluokan toiminnasta ja kilpailuista, sekä muista luokkaan liittyvästä asioista. Pääväylä tiedon jakamisessa ovat luokkaliittojen kotisivut. Luokkaliittoa koskevat päätökset tekevät toimiva hallitus, joka valitaan yhdistyksen sääntömääräisessä kokouksessa vuosittain.

Lisätietoa veneluokista löydät luokkaliittojen sivuilta:

[Optimistijolla](#)

[Zoom8](#)

[E-jolla](#)

[Laser](#)

Näiden lisäksi suomessa on aktiivista toimintaa myös 29er purjehtijoille sekä nuorten purjelautaluokat ovat nousussa.

Kaluston huolto ja ylläpito

Mitä enemmän toimintaa seurassa on, sitä kovemmallalla käytöllä seuran kalusto on. Usein myös toiminta on riippuvaista kaluston toimivuudesta. Esimerkiksi junioritoimintaa on haastavaa järjestää ilman toimivia ohjaajaveneitä. Onkin tärkeää, että kalustoa huolletaan säännöllisesti ja välineiden kunnosta pidetään huolta.

Hyviä toimintatapoja onkin tehdä selkeät pelisäännöt ja toimintaohjeet välineiden käyttöä varten. Ohjaajia ja muita kaluston käyttäjiä on myös hyvä ohjeistaa siitä, kuinka toimitaan, jos jotain menee rikki. Moni seura on nimennyt kaluston ylläpitoon erillisen kalustovastaavan. Tällöin huoltotarpeista voidaan ilmoittaa suoraan kalustovastaavalle, joka joko itse huoltaa välineen kuntoon tai järjestää huollon muulla tapaa.

Kalustopuolella vastuuhenkilöitä voi olla useampi, sillä käytettävää kalustoa on paljon. Ohjaajaveneiden huolto ja kunnossapito voi olla yhden vastuulla. Ohjaajaveneiden polttoaineiden hankkimiseen on myös hyvä nimetä vastuuhenkilö, jos seuralla ei ole mahdollisuutta tankata veneitä satamassa. Myös trailereista on pidettävä huolta, jotta ne ovat turvalliset ja käyttökelpoiset veneiden kuljetusta varten. Olennainen osa kaluston huoltoa ja ylläpitoa on myös niiden asianmukainen talvisäilytys.

KÄYTÄNNÖN JUNIORITOIMINTA

Käytännön junioritoiminta

Seuran junioritoiminnan mahdollisuuksiin vaikuttaa suurilta osin käytössä olevat resurssit. Tällä tarkoitetaan käytössä olevien ohjaajien sekä kaluston määrää. Pienemmillä resursseilla toiminta on usein pienempää ja vastaavasti, kun resursseja on enemmän käytössä, voidaan toimintaa pyörittää isommin. Kauden ohjelmaa suunniteltaessa onkin aluksi hyvä selvittää millaiset ovat realistiset resurssit toiminnan pyörittämiseen ja luoda toimintasuunnitelmaa sen perusteella.

Ei ole olemassa yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa järjestää junioritoimintaa. On seuroja, jotka järjestävät ainoastaan kesäleiritoimintaa ja seuroja, jotka järjestävät kaikkea alkeistoiminnasta kilpavalmennukseen. Seuran onkin hyvä löytää juuri omalle toiminnalleen sopiva tapa toiminnan pyörittämiseen.

Lasten purjehduskoulu

Lasten purjehduskoulu on Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n jäsenseurojen konsepti, jonka tavoitteena on järjestää korkealaatuista purjehduksen alkeisopetusta ympäri Suomen. Seurat järjestävät Lasten purjehduskoulun alkeiskursseja tai alkeistason viikkoharjoituksia. Lasten purjehduskoulu on tarkoitettu noin 7-13-vuotiaille. Kurssitarjonta eri-ikäisille sekä kurssien hinnat voivat vaihdella seurojen välillä.

Lasten purjehduskoulu -konsepti on tarkoitettu Suomen Purjehdus ja Veneilyn jäsenseuroille. Sitoutumalla konseptin toimintamallin mukaiseen toimintaan, voi jokainen jäsenseura ilmoittaa olevansa mukana.

www.lastenpurjehduskoulu.fi

Edut Lasten purjehduskoulussa mukana oleville seuroille:

- Lasten purjehduskoulun seurat ovat esillä www.lastenpurjehduskoulu.fi nettisivuilla.
- Suomen Purjehdus ja Veneily markkinoi Lasten purjehduskoulua ja viestii purjehduskoulujen toiminnasta. Lasten purjehduskoulu vahvistaa seuran mahdollisuuksia markkinoida toimintaa ja rekrytoida uusia harrastajia.
- Seurat saavat käyttöönsä Lasten purjehduskoulun mainosmateriaalia, Lasten purjehduskoulun bannerin nettisivuille sekä logon käyttöönsä.
- Osallistuminen vuosittaiseen Lasten purjehduskoulun kehittämistapaamiseen.

Lähtemällä mukaan Lasten purjehduskouluun seura sitoutuu:

- opettamaan Lasten purjehduskoulussa Suomen Purjehdus ja Veneilyn taitomerkkien (vihreä, sininen, punainen) vihreän taitomerkin taitoja. Tietoa taitomerkkien käytöstä ja vihreän taitomerkin opetettavat taidot löytyvät Suomen Purjehdus ja Veneilyn lasten ja nuorten materiaalipankista. Lasten purjehduskoulu voidaan käytännössä toteuttaa erilaisissa kurssimuodoissa kuten leireillä, päivä- tai puolenpäivän kurseilla, iltaharjoituksina tai muun säännöllisen seuratoiminnan puitteissa. Kunhan Lasten purjehduskoulun päätteeksi osallistuja on suorittanut vihreän taitomerkin.
- kouluttamaan ohjaajat SPV:n ohjaajakoulutuksessa. Mukana olevat seurat sitoutuvat kouluttamaan Lasten purjehduskoulun ohjaajat Suomen Purjehdus ja Veneilyn ohjaaja 1 -koulutuksessa. Ohjaaja 1 (ent. junioriohjaajan peruskurssi) -kurssilla ohjaajat koulutetaan vihreän taitomerkin taitojen opettamiseen.

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

TAMMIKUU

- Talviharjoitukset pyörivät
- Ilmoittautuminen auki tulevan kesän kursseille ja viikkoharjoituksiin.
- Kurssien mainostaminen alkaa
 - Sosiaalinen media, alueelliset julkaisut..
- Ohjaajien rekrytointi
 - Onko mahdollisuus kaupungin kesätyöseteliin tms?
 - Työsopimusten allekirjoitus
 - Koulutustarpeiden kartoitus
- Kalustotilanteen selvittäminen

HELMIKUU

- Talviharjoitukset pyörivät
- Kurssien ja harjoitusryhmien mainostaminen jatkuu
 - Ystävänpäivä -kampanja
- Ohjaajien roolien ja tehtävien läpikäynti
 - Ryhmäjaot
 - Kauden ohjelman suunnittelu
- Ohjaajien ilmoittaminen SPV ohjaajakoulutukseen
- Kaluston huoltojen varmistaminen ja mahdollisten tarvittavien hankintojen tekeminen

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

MAALISKUU

- Talviharjoitukset pyörivät
- Kurssien ja harjoitusryhmien mainostaminen jatkuu
- Kauden ohjelma valmiiksi
 - Ohjaajien työvuorot kursseilla
 - Harjoitusryhmien harjoitukset sekä kilpailut

HUHTIKUU

- Talviharjoitukset pyörivät tai lajiharjoittelu alkaa
- Kurssien mainostaminen jatkuu
- Talkoot
 - Kalusto pois talvisäilytyksestä ja toimintavalmiuteen
- Harjoitusryhmien vanhempainillat
 - Kausisuunnitelman esittely
 - Joukkueenjohtajien valinta
- Mahdollisten tilavarausten tekeminen kursseja varten. Kurssien ruokailujen tilaaminen.

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

TOUKOKUU

- Harjoitukset pyörivät suunnitelman mukaisesti
- Kurssien mainostaminen jatkuu
 - ”Vielä ehtii mukaan!”
- Kilpailukausi alkaa
 - Joukkueenjohtajat varmistavat oman ryhmänsä toiminnan kilpailumatkojen suhteen. Huolehtii myös valmentajan kuljetuksen, majoituksen sekä ruokailun.

KESÄKUU

- Harjoitukset pyörivät suunnitelman mukaisesti
- Kurssit käynnistyvät
- Kurssien osallistujien ohjaaminen ja kannustaminen viikkoharjoituksiin
- Osallistujilta palautteen kerääminen

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

HEINÄKUU

- Harjoitukset pyörivät suunnitelman mukaisesti
 - Usein seuroilla on heinäkuussa muutama ”lomaviikko” tai arvokilpailutauko, jolloin harjoituksia voi olla harvemmin.
- Kurssit jatkuvat suunnitelman mukaisesti

ELOKUU

- Harjoitukset pyörivät suunnitelman mukaisesti
 - Harjoitusaikataulu voi muuttua, kun koulut alkavat.
- Kesän viimeiset kurssit järjestetään.
- Kurssien osallistujien ohjaaminen ja kannustaminen viikkoharjoituksiin
- Osallistujilta palautteen kerääminen
- Talviohjelman suunnittelu
 - Viikoittainen/kuukausittainen?
 - Tilojen varaukset?

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

SYYSKUU

- Harjoitukset pyörivät suunnitelman mukaisesti
- Osa ryhmistä päättävät kauden
- Talkoot
 - Kalusto, jota ei enää tarvita pestään, huolletaan ja laitetaan talviteoille
- Kauden päätöstapahtuman suunnittelu
 - Jaetaan palkintoja
 - Katsotaan kuvia ja videoita kuluneeta kaudesta
 - Kerrataan tapahtumia

LOKAKUU

- Kaikki ryhmät päättävät kauden
- Loput kalustosta talviteoille
- Talviohjelma käynnistyy suunnitelman mukaisesti

Esimerkki junioritoiminnan vuosikellosta

MARRASKUU

- Talviharjoitukset pyörivät
- Kauden päätöstapahtuma järjestetään
- Ohjaaja- ja joukkueenjohtajatapaaminen
 - Kauden yhteenveto
- Tulevan kauden toiminnan suunnittelu alkaa
 - Voidaanko jo lyödä lukkoon kurssien päivämäärät?
 - Ohjaajatarpeen määrittäminen
 - Kalustotarpeen määrittäminen

JOULUKUU

- Talviharjoitukset pyörivät
 - Joulutauko
- Tulevan kauden kurssien mainostaminen, lahjakortteja voi myydä myös joululahjaksi!

Viikkoharjoitukset

Usein seurat järjestävät junioreille viikkoharjoituksia tasoryhmien tai veneluokkien mukaan. Tasoryhmät voidaan jakaa esimerkiksi Suomen Purjehdus ja Veneilyn junioripurjehtijan harjoituskirjan taitomerkkien mukaan.

Junioripurjehtijan harjoituskirja löytyy [SPV:n materiaalipankista](#)

Viikkoharjoituksia suunniteltaessa on hyvä huomioida käytössä olevat kalusto- ja ohjaajaresurssit sekä purjehtijoiden taso. Aloittelevat purjehtijat vaativat enemmän ohjaajaresursseja, sillä yhtä ohjaajaa kohti vesillä voi olla alkuun jopa vain 1-2 venettä. Kokeneempien purjehtijoiden kanssa yhtä ohjaajaa kohti voi olla 4-8 venettä. Tähän vaikuttaa niin olosuhteet kuin myös ohjaajan kokemus.

Viikko-ohjelmaa suunniteltaessa huomioi ainakin nämä:

- ✓ Harjoitusten määrä/ryhmä
- ✓ Loma- tai taukoviikot
- ✓ Kaluston tarve/harjoitukset
- ✓ Ohjaajien tarve/harjoitukset

Taitomerkit - vihreä

Startti - Vihreän tason purjehtija tarvitsee vielä paljon ohjaajan avustusta kaikissa harjoituksissa. Starttipurjehtija tarvitsee aina suunnan, jota kohti purjehditaan, eikä starttipurjehtijaa voi jättää yksin vesille ilman tehtävää tai rataa.

Purjehdusharjoituksia tehdään ainoastaan kevyessä (1-5m/s) tuulessa.

Kovemmallalla tuulella jollankäsittelyä harjoitellaan ilman rikiä tai rannassa simulaattorilla. Starttitasolla taidot opetetaan siinä järjestyksessä, missä ne ovat harjoituskirjaan merkitty, edeten helposta vaikeampaan. Kuivaharjoittelulla on tärkeä merkitys startti tasolla.

Tsemppi - Vihreän tsemppitason purjehtija osaa käsitellä jollaa itse, ilman ohjaajan jatkuvia neuvoja. Ohjaajan läsnäolo on koko ajan kuitenkin välttämätöntä. Tsemppipurjehtija tietää purjehduksen peruseräatteen, erottaa vendan ja jiihin toisistaan sekä ymmärtää tuulen vaikutuksen purjeeseen. Tsemppipurjehtija ottaa jatkopinnan käyttöön.

Taitomerkit - sininen

Spurtti - Sinisellä tasolla purjehtija pärjää jo osan ajasta itsenäisesti, ilman ohjaajan jatkuvaa valvontaa. Spurttipurjehtijalla on kuitenkin vielä paljon uusia taitoja opittavana, joita hänen tulee opetella ohjaajan valvonnassa. Purjehdusharjoituksia tehdään myös keskitulessa (6-8m/s), tällöin purjehtijat tarvitsevat enemmän neuvoa ja valvontaa. Spurttitason purjehtijana teet kaikki harjoitukset jatkopinnalla käyttäen.

Sportti - Sporttitason purjehtijana osaat käsitellä jollaa jo melko taitavasti ja itsenäisesti kevyessä ja keskitulessa. Osaat ohjata jollaa jatkopinnalla ja tiedät miten vene reagoi kallistukseen. Sporttitason purjehtija osaa arvioida omia taitojaan, kuten missä olosuhteissa hän pystyy hallitsemaan jollan sekä osaa reagoida yllättäviin tilanteisiin. Sporttitason purjehtijan onkin hyvä aloittaa myös itsenäinen harjoittelu, jotta taidot kehittyisivät mahdollisimman nopeasti.

Taitomerkit - punainen

Punaisen tason taituri on jo taitava jollan käsittelijä ja hallitset jollakäsittelyn kevyestä keskituuleen. Taituritaso purjehtija harjoittelee myös kovalla (yli 8 m/s) tuulella, mutta kovassa tuulella taituri tarvitsee ohjaajan läsnäoloa. Punaisen tason purjehtija on teknisesti taitava, mutta taidot tarvitsevat hienosäätöä ja paljon toistoja. Teknisten taitojen lisäksi taituripurjehtija voi alkaa keskittymään myös taktisten taitojen opetteluun.

Kilpailuihin osallistuminen

Kilpailuihin osallistuminen on hyvä mahdollisuus tutustua muiden seurojen toimijoihin ja purjehtijoille myös loistava tilaisuus oppia uutta. Kilpailuihin lähteminen oman harjoitusryhmän kanssa, tutun ohjaajan opastamana madaltaa kynnystä osallistua ensimmäisiin kilpailuihin. Kauden alussa joukkueenjohtajan sekä ohjaajan onkin hyvä tehdä harjoitusryhmän kausiohjelma valmiiksi ja kirjata ylös ne kilpailut, joihin harjoitusryhmä kauden aikana osallistuu.

Optimistijollaliitto järjestää eritasoisia kilpailuja eri tasoisille purjehtijoilla. Onkin hyvä valita kilpailut taitotason mukaan. Haastajakilpailuista on hyvä aloittaa, mutta kokemuksen kartuttua on hyvä siirtyä kadettisarjaan. Kadettisarjasta seuraava on rankingsarja. Muissa veneluokissa järjestetään pääasiassa vain rankingsarjan kilpailuja.

Haastajatapahtumat

Haastajasarjan kilpailut ovat tarkoitettu aloitteleville purjehtijoille, jotka hallitsevat purjehduksen peruseriaatteen. Kilpailut ovat yksi- tai kaksipäiväisiä, kilpailupäivät ovat lyhyitä ja radat lähellä rantaa. Radalla on mukana kisaluotsi, joka auttaa ja neuvoo tarvittaessa. Haastajasarjan kilpailuissa noudatetaan yksinkertaistettuja kilpailusääntöjä. Tavoitteena on oppia lisää, harjoitella kilpailemista ja pitää hauskaa purjehduksen parissa.

Kadettisarja

Kadettisarjan kilpailut ovat tarkoitettu purjehtijoille, jotka ovat jo harjoitelleet kilpailemista haastajasarjassa ja osaavat purjehtia itsenäisesti ilman ohjaajan jatkuvia neuvoja. Kadettikilpailut ovat yksi- tai kaksipäiväisiä, niissä noudatetaan kilpapurjehdussääntöjä ja kilpailuun osallistujan tulee olla Suomen Optimistijollaliiton jäsen. Kadettisarjan kilpailuista kerätään pisteitä läpi kauden ja pisteiden yhteistulos lasketaan kauden päätteeksi. Kadettikilpailut järjestetään usein rankingkilpailun yhteydessä, mutta omalla radalla. Tavoitteena on kerätä kokemusta kilpailusta ja pitää hauskaa purjehduksen parissa.

Rankingsarja

Rankingsarjan kilpailut ovat purjehduksen SM-tason kilpailuja. Rankingsarjan kilpailut kestävät kahdesta kolmeen päivään ja yhden lähdön kesto on noin 50 minuuttia. Lähtöä ajetaan keskimäärin kolme päivässä. Rankingsarjaan osallistuvan purjehtijan tulee hallita vene itsenäisesti kovemmassakin tuulessa ja tuntea hyvin kilpapurjehdussäännöt. Rankingkilpailuihin osallistuessa purjehtijan tulee olla luokkaliiton jäsen ja veneen sekä varusteiden tulee täyttää luokkaliiton säännöt. Rankingsarjassa purjehditaan useampi osakilpailu, joiden tulokset lasketaan kauden päätteeksi yhteen. Rankingsarjan perusteella purjehtijat kutsutaan seuraavan kauden karsintasarjaan kilpailemaan arvokilpailupaikoista.

Ennen kilpailuja:

- ✓ Lue kilpailukutsu.
- ✓ Ilmoittaudu kilpailuun järjestävän seuran nettisivujen kautta.
- ✓ Maksa osallistumismaksu eräpäivään mennessä.
- ✓ Varmista, että veneesi mittakirjat ovat kunnossa ja kellutuskoee on tehty. Täytä myös valmiiksi veneen varusteluettelo
- ✓ Varmista, että veneesi vastuuvakuutus on kilpailun vaatimusten mukainen.
- ✓ Tarkista veneesi ja huolla, jos tarve.
- ✓ Varmista, että luokkaliiton jäsenmaksu on hoidettu kuluvan vuoden osalta.
- ✓ Kuljeta vene kilpailupaikalle. Varmista, että kaikki veneen osat ovat tallella kuljetuksen jälkeen.
- ✓ Pakkaa purjehdusvarusteet valmiiksi edellisenä iltana ja valmisteleväät kilpailupäivää varten.

Kilpailupäivänä:

- ✓ Käy ilmoittautumassa kilpailutoimistossa. Ota veneen mittakirjat, varusteluettelo ja vakuutustodistus mukaan.
- ✓ Etsi kilpailun virallinen ilmoitustaulu ja käy lukemassa ilmoitukset. Varmista myös, että tiedät missä sijaitsee kilpailun virallinen lipputanko.
- ✓ Tutustu purjehdusohjeisiin.
- ✓ Rikaa itse oma veneesi ja varmista, että kaikki on täydellisesti. Voit pyytää valmentajaasi vielä tarkistamaan veneesi.
- ✓ Kuuntele ja noudata valmentajasi ohjeita. Seuraa myös lippusalkoon mahdollisesti nostettavia viestilippuja.
- ✓ Lähde ajoissa vesille. Pidä hauskaa ja tee parhaasi!
- ✓ Vesiltä tullessasi laita vene pois ja käy tarkistamassa ilmoitustaulu.
- ✓ Katso ilmoitustaululta protestiaika ja mahdolliset muutokset purjehdusohjeisiin.
- ✓ Kuuntele ja noudata valmentajasi ohjeita. Mikäli sinua vastaan ei ole protesteja, voit lähteä protestiajan päätyttyä voit kotiin lepäämään ja valmistautumaan seuraavan päivän lähtöihin.

Kilpailujen jälkeen:

- ✓ Pakkaa veneesi ja valmistaudu kotimatkaan. Tarkista, että kaikki veneen osat ja purjehdusvaatteet ovat pakattu mukaan.
- ✓ Mieti mikä oli kivaa kilpailuissa ja mitä opit. Voit myös pohtia mitä voisi olla hyvä harjoitella vielä lisää.

Lajiesittelytapahtumat

Lajiesittelytapahtumat lisäävät tietoutta purjehduksen ja veneilyn harrastusmahdollisuudesta.

Lajiesittelytapahtumia voi olla esimerkiksi erilaiset messut, kaupungin liikuntatapahtumat tai seuran tekemät kouluvierailut.

Lajiesittelytapahtumat kannattaa pitää toiminnallisina seuratoiminnan esittelytapahtumina, joissa osallistujat pääsevät kokeilemaan purjehduksen ja veneilyn perustaitoja.

Mikäli lajiesittely tapahtuu jossain muualla kuin seuran satamassa, kannattaa tapahtumaan aina yhdistää myös seuralla järjestettävä tapahtuma.

Esimerkki lajiesittelytapahetkestä

SISÄLTÖ: PURJEHDUKSEN JA VENEILYN PERUSTAITOJEN KOKEILUA

KESTO: 30-60 MIN/RYHMÄ

RYHMÄN KOKO: MAX 25 OPPILASTA

OHJAAJAT: 2-4 OHJAAJAA

PAIKKA: KOULUN PIHA, LIIKUNTASALI TAI MUU TILA, ILTATAPAHTUMA SEURALLA

ALOITUS 5 min

- Esittely
- Kuvia tai video junioritoiminnasta

TOIMINTAPISTEET n. 10 min/piste

1. Hengaus – hengauskiikku/trapetsi/voimistelupenkki
2. Liivien pukeminen ja merimerkit – merimerkit kuvina tai minimerkkeinä
3. Vesipelastus – heittoliinan heitto
4. Solmut - 1m mittaisia köyden pätkiä ja tulostettuja ohjeita solmuihin

SIMULAATTORI 5 min

- Koko ryhmälle yhteisesti jollaan tutustuminen simulaattorissa
- Yksi vapaaehtoinen jollaan ja kokeillaan kääntymistä
- Miten pääsee käytännössä kokeilemaan - ILTATAPAHTUMA

Ideoita lajiesittelytapahelmiin

Roikkuminen/hengaus

- Hengaaminen jollassa – Varmista vastapaino ja ettei vene pääse kaatumaan. Hengasta kokeiltaessa jollan on parempi olla rantakärryn päällä entä simulaattorissa.
- Pitkä voimistelu penkki puolapuiden eteen, penkki toimii veneen reunana ja puolapuut hengausremminä. Tähän voi lisätä skuuttauksen kokeilemisen: ota pitkä köysi ja laita köyden päähän kevyt (jopa alle 1 kg) paino. Vie köysi puolapuiden takaa, yli, ja etupuolelta takaisin alas. Vie köysi alimman puolan alta ja vedä ylimääräinen köysi pois. Merkitse puolapuihin kohta, jonka yli painoa ei saa vetää. Laittamalla kaksi skuuttauspistettä vierekkäin voidaan kilpailla kumpi on nopeampi vetämään painon merkkiin 3 kertaa. Voidaan toteuttaa myös viestinä joukkueiden kesken.
- Trapetsi sidottuna puolapuiden yläosaan. Alle varalta patja. Trapetsiliivit päälle ja kokeilemaan puolapuita vasten. Muista ohjeistaa trapetsiin meno ja siitä poistuminen samaa reittiä.
 1. Asetu 1. tai 2. puolalle, ota toisella kädellä kiinni puolapuista.
 2. Laita puolapuista roikkuva lenkki kiinni trapetsiliivien koukkuun.
 3. Kyykisty, jotta köysi kiristyy. Tarkista, että lenkki pysyy koukussa.
 4. Irrota käsi ja nojaa taaksepäin.
 5. Suorista jalat. Aluksi on hyvä pitää leveä haara-asento.
- Hengauspenkki. Useilla seuroilla ja purjehtijoilla on joko itsetehtyjä tai tehdastekoisia hengauspenkkejä. Näitä voidaan käyttää lajiesittelytilaisuuksissa hengauskokeiluun. Voidaan esimerkiksi ottaa aikaa tai suorittaa haasteita (esim. solmuja tai pallonheittelyä) hengaten.
- Hengauskiikku. Suomen Purjehdus ja Veneilyltä voi lainata hengauskiikkuja lajiesittelytilaisuuksiin. Hengauskiikussa voi olla 2 tai 4 purjehtijaa yhtä aikaa, muista säätää kiikku tasapainoon.

Heittoliina

Lajiesittelytilaisuuksissa tapahtuvaa harjoittelua varten heittoliinan voi helposti rakentaa pienestä jumppapussista/repusta, kevyestä pehmeästä painosta ja pitkästä köydestä.

Merkitse viiva, jonka takaa heitetään. Voidaan ajatella sen olevan rantaviiva tai laiturin reuna.

Aseta poijuja tai muita maaleja ”mereen”, joita kohti heittoliinaa heitetään. Heittoliinan kanssa voi myös kilpailla esimerkiksi pituus- tai tarkkuusheitoissa. Muista varmistaa heittoalueen turvallisuus.

Opasta heitto ja näytä mallia:

1. Köyden pää jalan alla tai kädessä. Köysivyyhti köyden pään kanssa samassa kädessä tai lattialla ja heittopaino toisessa kädessä.
2. Heilauta pussia alakautta. Irrota ote, kun käsi on pelastettavan kohteen suuntaan. Jos köysivyyhti on kädessä, muista irrottaa myös se.
3. Tavoitteena on, että heitto menee pelastettavan yli, jotta köyteen on helpompi tarttua.
4. Vedä heittopaino takaisin ja katso, että köydessä ei ole solmuja.

Pelastusliivit

Erilaisten liivien kokeileminen (pelastus-, veneily- ja jollaliivit)

- Käy läpi miksi pelastusliivejä käytetään. Näytä miten käy, jos liivit ovat väärän kokoiset tai puettu väärin.
- Kerro mitä liiveistä löytyy. Kaikki säädöt ja kiristykset. Jalkaremmi ja sen tarkoitus. Pilli ja sen tarkoitus.
- Liivien pukeminen, pukeminen silmät kiinni, liikkuminen liivit päällä, tasapainorata.

Navigointi ja merimerkit

Merimerkit voi rakentaa itse esimerkiksi maalaamalla puupaloja, teippaamalla mustalla teipillä keltaisia uimaleluina käytettäviä lötköpötköjä tai tulostamalla merimerkit paperille ja teippaamalla ne tötsiin.

- Kerro alkuun mitä merimerkit ovat ja miksi niitä tarvitaan. Käykää läpi eri merkit.

- Navigointirata merimerkeistä ja kompassin avulla radan selvittäminen.
- Merimerkkihippa: Valitaan hippa, joka huutaa valitsemansa merimerkin esim. ”itämerkki!” ja muiden tulee juosta oikean merkin luo. Hippa yrittää ehtiä ottaa jonkun kiinni ennen kuin kaikki ehtivät merkille turvaan. Kiinni jääneestä tulee uusi hippa
- Merimerkkitwisteri: tulosta useampi jokaista merimerkkiä, teippaa tulosteet lattiaan neliön muotoon. Pelaajan asettuvat neliön ympärille ja ohjaaja antaa käskyjä esimerkiksi ”Oikea käsi pohjoisviitalle”

Solmut

Solmujen harjoittelua varten tarvitset tietenkin köysiä. Parhaimpia köysiä solmujen harjoitteluun ovat noin metrin mittaiset köyden tai narun pätkät. Harjoittelussa on hyvä kokeilla tehdä solmuja eripaksuisiin naruihin ja köysiin.

Hyviä perussolmuja opetella on esimerkiksi kahdeksikko, merimiessolmu ja paalusolmu.

Jos solmut sujuvat, niin lisää haastetta saa tekemällä solmuja silmät kiinni.

Jollasimulaattori

Jolla simulaattorissa tai rantakärryn päällä.

Osallistuja pääsee kokeilemaan miltä jollassa liikkuminen tuntuu.

Voidaan harjoitella myös veneen osia tai käännöksiä.

Viestintä

- Seura voi ottaa käytännöksi harjoituksiin etukäteen ilmoittautumisen. Tällöin on helpompi arvioida tarvittavat ohjaaja- ja kalustoresurssit. Myös ohjaajien on tällöin helpompi etukäteen suunnitella tulevia harjoituksia. Tähän on myös olemassa valmiita sovelluksia, kuten Nimenhuuto tai Suomisport.
- Kannattaa myös hyödyntää monipuolisesti WhatsApp-ryhmiä tiedonkulun helpottamiseksi. Ryhmiä voi olla esimerkiksi ohjaajille, kalustolle, harjoitusryhmille.
- Junioritoiminnan Instagram-tili on myös toimiva viestintäkanava, tällöin toiminta näkyy myös ulospäin! Huomioitthän kuvausluvut, ennen niiden julkaisua.
- Seuran sisällä on hyvä tiedottaa myös junioritoiminnasta sekä esimerkiksi junnujen kilpailutuloksista.
- Kuvia kannattaa ottaa säännöllisesti ja toimittaa niitä seuran käyttöön kuvausluvut huomioiden.

Katso lisävinkkejä seuraviestintään [seuraviestinnän työkalupakista](#).